

Br. N 73 445

OOSTKUST
SUMATRA
INSTITUUT

SERIE

52

50

Nº.

22

28

Br. N 73 445

DE VOLKSHUISVESTING TE MEDAN.

HOEWEL reeds dikwerf op de zeer onvoldoende woningtoestanden te Medan was gewezen en jarenlang op het steeds toenemend woningtekort de aandacht was gevestigd, verliep er toch een reeks van jaren, eer de Gemeenteraad van Medan in de gelegenheid werd gesteld, eenigen arbeid in het belang dezer zoo bij uitstek belangrijke volkszaak te verrichten. Pas in 1918 werd van gemeentewege de eerste poging in het werk gesteld, om tot verbetering der bestaande misstanden op woninggebied te geraken. Vóórdien bepaalde de gemeentelijke bemoeienis zich uitsluitend tot het houden van toezicht bij het bouwen van nieuwe huizen en het afkeuren van al te bouwvallige of al te onhygiënische woningen. Verschillende voor de algemeene gezondheid en veiligheid gevaar opleverende kampongs en ook andere huizen werden onbewoonbaar verklaard. Aan de hand van de daarvoor geldende bepalingen der Bouwverordening werden van af 1912 tot en met 1924 in totaal 520 woningen en 292 andere bouwwerken afgekeurd en opgeruimd. Het spreekt echter vanzelf, dat door dergelijke maatregelen het woningvraagstuk niet nader tot oplossing werd gebracht. Integendeel, het afkeuren van het aanzienlijk getal woningen, hoe wenschelijk en noodzakelijk op zichzelf, verergerde eerder den steeds nijpender wordenden woningnood en het was hoofdzakelijk dan ook om die reden, dat de laatste jaren betrekkelijk weinig werd afgekeurd, hoewel er toch heel wat woningen voor in aanmerking kwamen.

Tijdens het meer systematische woningonderzoek, door den Dienst der Gemeentewerken in 1918 gehouden, alsmede bij het meer speciale kampongonderzoek in 1922 en 1923 bleek wederom en sterker dan te voren, hoeveel aan de huisvesting der inwoners van Medan ontbrak. Een groot deel der onderzochte stadswoningen moest als pestgevaarlijk worden aangemerkt. Allerwege werd overbevolking geconstateerd. Toetreding van licht en lucht, alsmede afvoer en verwijdering van afval, bedrijfswater en faecaliën bleken in de meeste gevallen beslist onvoldoende, kortom, door de resultaten van het gehouden onderzoek werd duidelijker dan ooit aangetoond, dat de toestand ernstig was en dat, hoe eer hoe beter, de hand aan den ploeg moest worden geslagen.

Toonde alzoo de uitgebrachte rapporten duidelijk de noodzakelijkheid voor de Gemeente aan om in te grijpen, de gehouden onderzoeken brachten eveneens de zekerheid bij, dat van het particulier initiatief geen werkelijke verbetering in het belang der Volkshuisvesting was te verwachten. Met de grootste moeite gelukte het de huiseigenaars te bewegen de noodzakelijke reparaties aan hun huizen te verrichten en

CENTRALE BIBLIOTHEEK
KON. INST. v.d. TROPEN
AMSTERDAM

359.5 = 542
723 = 542

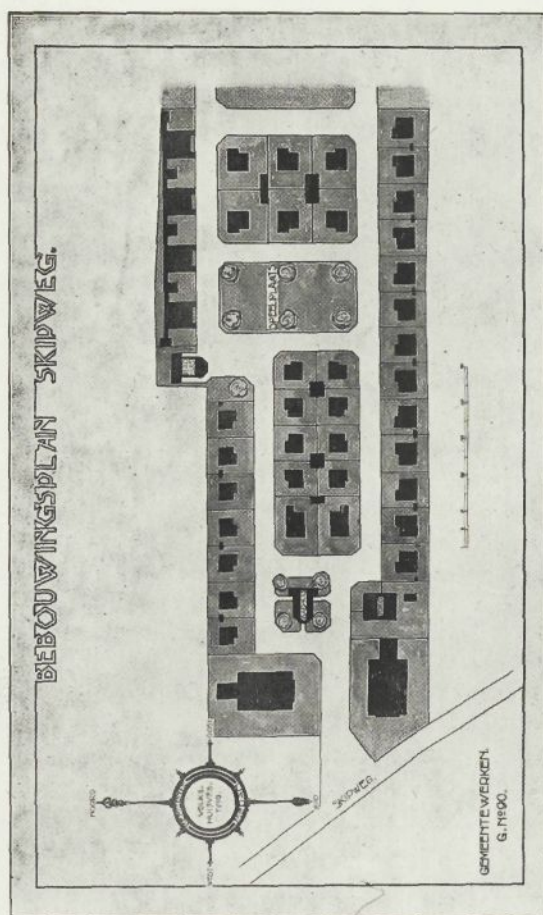
VOLKSHUISVESTING

alleen de vrees, dat hun perceelen om bouwvalligheid zouden worden afgekeurd, was aanleiding, dat de hoogstnoodige verbeteringen of herstellingen aan een woning werden uitgevoerd. ☒

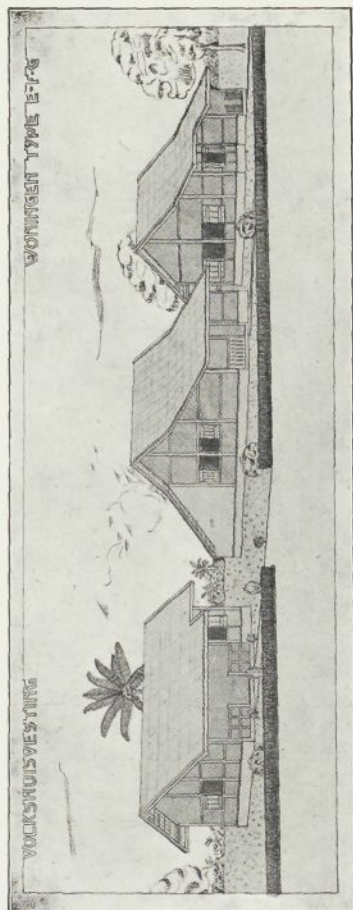
De Gemeenteraad zag dan ook in, dat de bestaande toestand niet mocht blijven bestendig en voelde zich voor een taak geplaatst, waaraan hij zich onder geen voorwaarde mocht onttrekken. Zonder onderscheid werd de plicht om in te grijpen erkend, doch aangezien de finantieele positie der Gemeente van dien aard was, dat zij zonder steun van de Regeering zich geen groote opofferingen kon getroosten, droeg de eerste poging om verbetering te brengen, dan ook een zeer bescheiden karakter. Die eerste poging was om, door bouw en beschikbaarstelling van een 8 tal modelhuisjes op een aan de Gemeente toebehoorend terrein aan den Sekipweg, te trachten meer bekend te raken met de eischen, die door de inlandsche bevolking aan een bescheiden woning worden gesteld. In het jaar 1920 kwam het zoo brandende vraagstuk der Volkshuisvesting gelukkig meer op daadwerkelijke wijze naar voren. Het is voornamelijk aan het initiatief van het toenmalig raadslid, den Heer Wakker, te danken, dat ten slotte de Gemeente de handen aan den ploeg heeft geslagen en is begonnen, aan de abnormale woontoestanden en het nijpende woninggebrek tegemoet te komen. In de vergadering van den Gemeenteraad van 21 Juli 1920 kwamen de meer uitgewerkte voorstellen ter tafel en mocht de voorsteller het genoegen smaken, zijn voorstellen (neergelegd in een drietal ontwerp-besluiten) met algemeene stemmen te zien aangenomen. ☒

K A M P O N G S E K I P

Het eerste practische resultaat van die voorstellen was, dat door den Raad een bedrag van f 45.000.— werd beschikbaar gesteld, om op het reeds eerder genoemde terrein aan den Sekipweg nog een aantal modelwoningen van verschillende typen te bouwen. Voor het beschikbaar gestelde bedrag werden opgericht 4 permanente en 17 semi-permanente woningen. Voor de permanente woningen werd aangenomen het z.g.n. paviljoensysteem. Het zijn nette steenen huizen, waarvan de bouw in alle opzichten voldoet aan de bepalingen der Medansche Bouwverordening; zij bevatten voorgalerij, 2 kamers van 4×4 Meter, 1 kamer van $4\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ Meter, keuken, badkamer en W.C. De semi-permanente woningen, welke in drie verschillende typen werden gebouwd, zijn huisjes van bescheiden afmeting. De kleinste er van bestaat uit een voorgalerij en twee kamertjes. Deze huisjes zijn gebouwd op gemetselde fundamenteen en ± 60 c.M. hooge steenen voetsmuurtjes, waarop de wanden van houten stijl- en regelwerk en bilik (gevlochten bamboe). De

154097848

afdekking bestaat uit gewone Hollandsche pannen, terwijl voor de vloeren gebakken tegels (plavuizen) werden gebruikt. Het viel te betreuren, dat het voor deze huisjes te gebruiken materiaal zoo veel duurder was dan op Java en dit is dan ook de reden, dat de huurprijs er van aanmerkelijk hooger moest worden gesteld dan die voor dergelijke huisjes op Java wordt bedongen. Echter kon de Gemeente, voor den vastgestelden huurprijs een veel betere woning aanbieden dan dit tot dat oogenblik in Medan het geval was. ☒

In de vergadering van 22 December 1920 besloot de Gemeenteraad, den geheelen kampong af te bouwen, waardoor het totaal der woningen werd gebracht op 4 permanente en 36 semi-permanente. Bij dit bebouwingsplan werd ook tevens gerekend op den bouw van een tweetal permanente badhuizen met openbare privaten, welke inrichtingen tevens moesten voorzien in de behoefte aan drink- en badwater, enz. van de aangrenzende kampongs, terwijl ten slotte ook nog werd overgegaan tot den bouw van een permanent tokogebouw. ☒

In 't geheel werden gebouwd:

- 4 permanente woningen van het type D,
- 2 semi permanente „ „ „ „ E,
- 6 „ „ „ „ „ „ F,
- 28 „ „ „ „ „ „ G,
- 1 tokogebouw,
- 2 openbare badhuizen en
- 15 kleine keukentjes; terwijl bovendien de in 1919

gebouwde 8 stuks houten modelwoningen werden verplaatst. ☒

In totaal werd aan de oprichting van genoemde bouwwerken (excl. de badhuizen) een bedrag van f 67.129.83 ten koste gelegd. Reeds eerder werden de huren voor de woningen vastgesteld; de prijs er van werd zoo laag mogelijk gehouden en wel met de uitgesproken bedoeling, om het huren van huizen in dezen kampong zoo aanlokkelijk mogelijk te maken niet alleen, doch ook om op die wijze meer bekendheid aan het streven der Gemeente te geven. ☒

Voordeel wordt met het in genoemde kampong gestoken kapitaal door de Gemeente niet behaald, eerder het tegendeel. ☒

De huurprijzen werden vastgesteld voor:

- de woningen type D op f 45.— per maand.
- „ „ „ E „ „ 12.— „ „
- „ „ „ F „ „ 7.50 „ „
- „ „ „ G „ „ 5.50 „ „
- en voor den toko „ „ 60.— „ „

Bij de beschikbaarstelling der huizen bleek er reeds zooveel belangstelling voor te bestaan, dat ze dadelijk alle werden verhuurd. Bij het verhuren

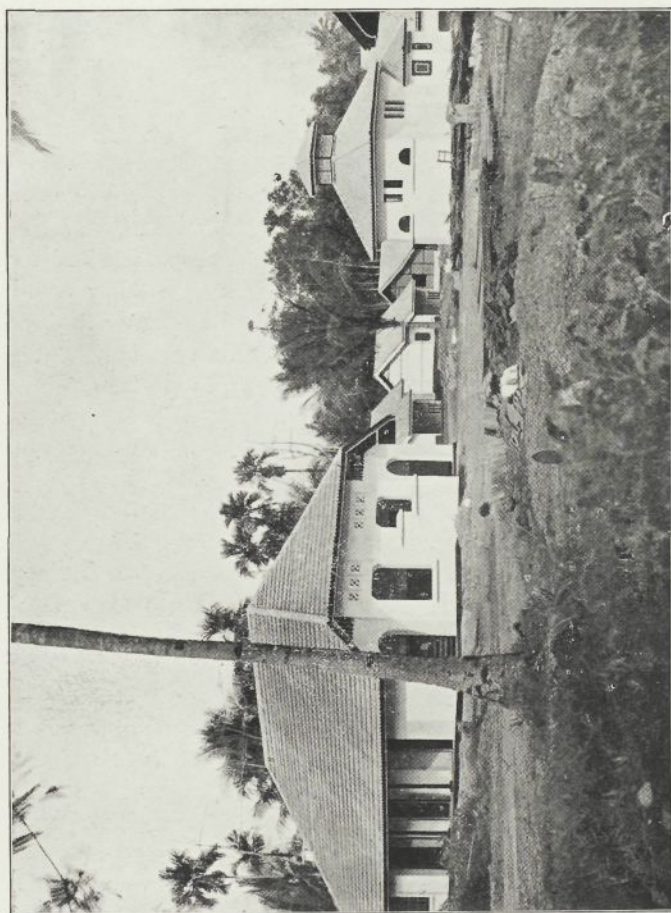
werd een zekere maatstaf tusschen de inkomsten der huurders en de te betalen huur aangelegd en wel om te voorkomen, dat naar verhouding te hoog bezoldigde personen deze woningen zouden betrekken. ☒

In 1921 werd op den ingeslagen weg, om van Gemeentewege te trachten in het groote woningtekort door den bouw van goedkoope woningen te voorzien, voortgegaan. Aangezien de bescheiden gemeentelijke geldmiddelen de uitvoering van plannen van eenigen omvang belemmerden, wendde de Gemeente zich tot de Regeering om hulp en steun. Zij meende daartoe met hoop op een groote kans van slagen recht te hebben, aangezien herhaaldelijk door de Regeering was te kennen gegeven, dat het vraagstuk der Volkshuisvesting Haar gedurige en onverdeelde aandacht en sympathie had en er op haar steun mocht worden gerekend. ☒

Groot was dan ook de teleurstelling, toen op het verzoek aan de Regeering om steun, zoo niet afwijzend werd beschikt, dan toch wel uit het door Haar gegeven antwoord moest worden opgemaakt, dat op eenigen steun en medewerking van de zijde der Regeering voorloopig niet behoefde te worden gerekend. Hoewel die houding ernstig werd betreurd, meende de Gemeenteraad — en terecht — zijn plannen toch niet te mogen opgeven, doch stelde hij zich tot plicht, langs anderen weg te trachten zich van de middelen te voorzien, om tot uitvoering der voorgenomen plannen te komen. Dat middel werd gevonden in het aanbod van de Nederlandsch-Indische Levensverzekering- en Lijfrente-Maatschappij, om de Gemeente aan de noodige fondsen te helpen. De door genoemde Maatschappij aangeboden leening, groot f 1.000.000, werd na eenige onderhandelingen door de Gemeente aanvaard. Wel maakte de bedongen rente van 7% en andere door de Nillmij gestelde eischen de aanvaarding van het aanbod niet gemakkelijk; gedrongen echter door de noodzakelijkheid, nam de Gemeenteraad ten slotte het besluit om het gedane aanbod te aanvaarden. Van die leening werd f 500.000.— voor de Volkshuisvesting plannen gereserveerd. ☒

Werd de Gemeente door die leening in staat gesteld, met de uitvoering der plannen een aanvang te maken, het feit, dat de Regeering zich in deze zoo bij uitstek belangrijke volkszaak althans ten aanzien van Medan afzijdig hield, bleef er niet minder om te betreuren. ☒

Het waren hoofdzakelijk bezwaren tegen den finantieelen opzet der plannen, waaruit de Regeering aanleiding putte, Haar goedkeuring er aan te onthouden en het verzoek om steun ter zijde te leggen, althans er niet nader op in te gaan. Als een der hoofdmotieven gold de te lage raming der bouwkosten. Het verwijt van te lage raming werd echter door de praktijk geheel teniet gedaan; alle woningen zijn werkelijk voor minder dan de raming gebouwd. ☒

Woningen Type D en badhuis in kampong Sekip.

K A M P O N G „D J A T I O E L O E”

Zooals eerder gezegd, meende de Gemeenteraad inzake de Volkshuisvesting het niet bij den bouw van kampong Sekip te mogen laten. Reeds eerder was de bebouwing van het aan de Gemeente toebehoorende terrein bij kampong Petissah-Darat ter sprake gekomen en waren hiervoor plannen opgemaakt. Bij nadere beschouwing werd echter de voorkeur gegeven aan bebouwing met volkswoningen van een gedeelte der terreinen in „Nieuw Polonia”. Bedoelde terreinen, gelegen tuschen den Poloniaweg en de Delirivier in de zeer onmiddellijke nabijheid van het centrum der stad, leenden zich bij uitstek voor het beoogde doel. ☒

Spoedig werd met het maken der plannen voor de te bouwen kampong — waaraan de naam van kampong „Djati Oeloe” werd gegeven — aangevangen. Bij besluit van den Gemeenteraad van 25 Mei 1921, No. 95, werden de projecten voor de Europeesche woningen goedgekeurd, doch met de uitvoering moest worden gewacht tot het sluiten der bij de Nillmij geplaatste leening. ☒

Toen eindelijk de leening was tot stand gekomen en met de werkzaamheden kon worden aangevangen, werden de plannen voor de Europeesche woningen nogmaals aan een bespreking onderworpen met het gevolg, dat zij in de Raadsvergadering van 24 Augustus 1921 bij besluit No. 183 definitief werden goedgekeurd en toestemming tot den bouw werd verleend. In totaal werd beschikbaar gesteld een bedrag van f 220.570.—, voor welke som zou worden gebouwd : ☒

4	woningen type A à f	9.030.—	—	f	36.120.—
5	„ „ C „ „	9.450.—	—	„	47.250.—
8	„ „ D „ „	5.450.—	—	„	43.600.—
2	„ „ H „ „	2.700.—	—	„	17.400.—
7	„ „ K „ „	6.600.—	—	„	46.200.—
4	„ „ L „ „	6.750.—	—	„	27.000.—
en voor bijkomende werkzaamheden		„		„	3.000.—

Totaal . . . f 220.570.—

Was omtrent den bouw der Europeesche woningen spoedig overeenstemming verkregen, de projecten voor de z.g.n. Inlandsche woningen gaven daarentegen aanleiding tot een principieele gedachtenwisseling. ☒ De groote vraag was, of de woningen in permanenten dan wel semipermanenten bouwtrant zouden worden uitgevoerd. Werd aan de woningen in kampong Sekip een semipermanent karakter gegeven, de resultaten van die bouwwijze waren nog te weinig bekend dan dat vrijheid werd gevonden, de in „Djati Oeloe” op te richten Inlandsche woningen op dezelfde wijze uit te voeren. Gezien de betrekkelijke groote

sommen, die met de zaak waren gemoeid, werd dan ook ten slotte besloten, om aan de Inlandsche huizen een permanent karakter te geven. ☒

In de vergadering van den Gemeenteraad van 21 September 1921 werd de vergunning tot den bouw der Inlandsche woningen verleend en besloten tot de oprichting van:

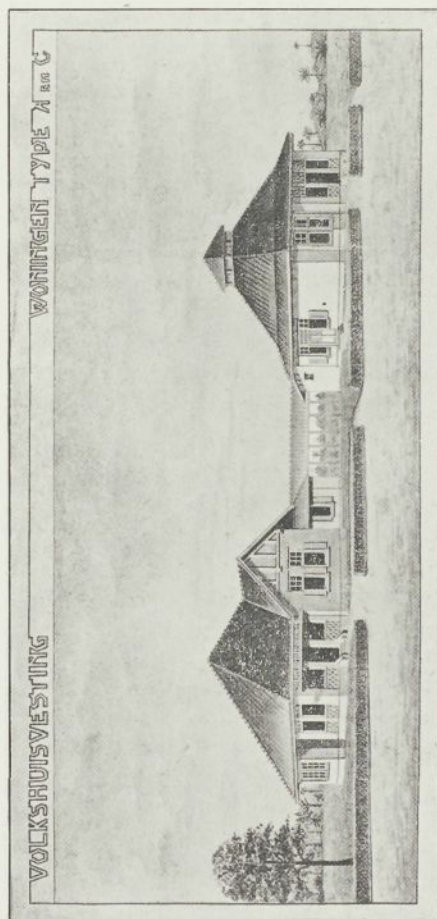
20	woningen type M	à f 1.750.—	—	f 35.000.—
40	"	" N "	" 1.300.—	— " 52.000.—
98	"	" O "	" 1.050.—	— " 102.900.—
Totaal				f 189.900.—

Ten einde de eentonigheid in het bouwplan, welke bij de oprichting van een zoo groot aantal woningen van eenzelfde type niet denkbeeldig is, tegen te gaan, werden van elk type woning nog eenige variant-ontwerpen gemaakt, zoodat daardoor 9 verschillende woningtypen werden verkregen en dus voor voldoende afwisseling werd gezorgd. ☒

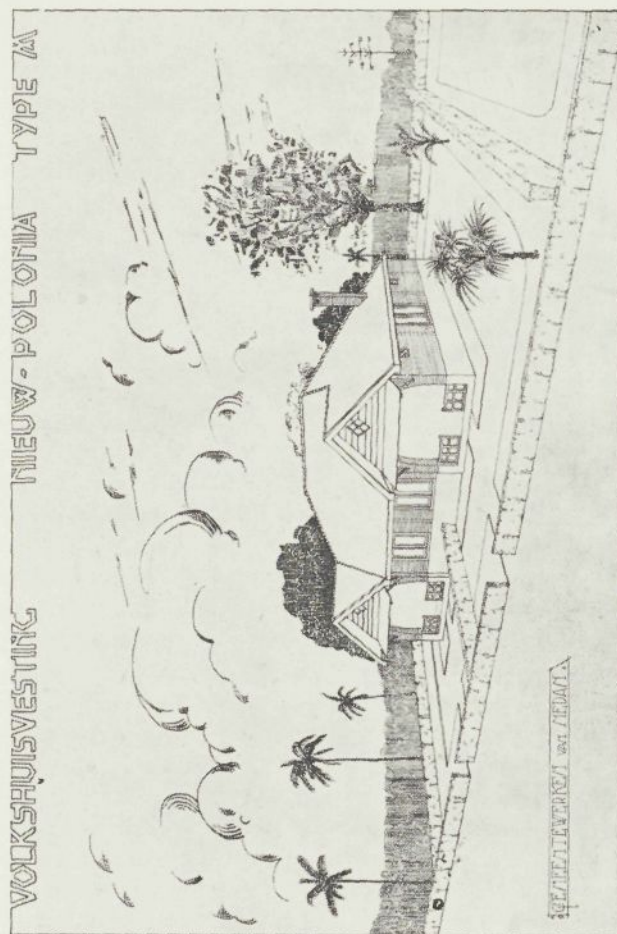
Buiten de reeds genoemde gebouwen werd verder nog toestemming verleend voor den bouw van een dubbele toko met verdieping en een groot centraal badhuis met openbare privaten. ☒

Dadelijk nadat de Gemeenteraad daartoe toestemming had verleend, werd de bouw der woningen met kracht aangevat. Het werk werd zooveel mogelijk in eigen beheer uitgevoerd. Alle z.g.n. Europeesche woningen, de toko's en de Inlandsche woningen van het type M., werden aangesloten op de waterleiding en de electrische lichtleiding, terwijl in de keukens een kookgasinstallatie werd aangebracht. De bewoners der Inlandsche woningen van de typen N en O zijn aangewezen op gebruikmaking van het centrale badhuis met de daarbij behoorende inrichtingen. De afvoer van faeces, bad- en huishoudwater geschiedt voor het geheele complex door een op groote septic-tanks aangesloten ondergrondsche rioleering, terwijl het regenwater door open gegraven wegparits wordt afgevoerd. ☒

Reeds spoedig trad de noodzakelijkheid om deze parits te bemetselen naar voren; echter moesten deze noodzakelijke werkzaamheden door gebrek aan fondsen worden uitgesteld. Gelukkig bracht de door de Regeering verleende subsidie (groot f 93000.—) uitredding en nu kan spoedig met het bemetselen der straatparits worden aangevangen. De verharding der wegen draagt een voorloopig karakter. Het ligt in de bedoeling, indien de noodzakelijkheid daartoe naar voren treedt, ze van een zwaardere verhardingslaag te voorzien. Voor wegbeplanting werd gebruik gemaakt van sennah, tamarinde- en regenboomen, terwijl op enkele punten, welke zich daarvoor bijzonder eigenden, groote bloemperken werden aangelegd. Ten einde de nieuwe wijk een korte verbinding met het centrum der stad te verzekeren, werd door den Gemeenteraad spoedig besloten over te gaan tot den bouw van een brug (Poloniabrug) over de Delirivier ter hoogte van de verlengde Smidstraat. ☒

CENTRALE BIBLIOTHEEK
KON. INST. v.d. TROPEN
AMSTERDAM

CENTRALE BIBLIOTHEEK
KON. INST. v.d. TROPEN
AMSTERDAM

K
Or
—
wa
den
bij
bes
Al
ten
Pa
op
val
wo
te
wo
niet
bij
ze
om
koc
terr
doe
voc
Bij
acco
Cor
een
Ma
De
de t
wat
verb
won
De
badl
op
priv
De t
dat v
op
Gem

KAMPONG „PADANG LOEMBA”

Ongeveer een jaar, nadat kampong Djati Oeloe was gereedgekomen en — zij het nog wat globaal — een overzicht van de verkregen resultaten was te vormen, werden den Gemeenteraad de plannen voorgelegd voor den bouw van een kampong in Oost-Medan, waartoe in beginsel reeds bij de behandeling van de begroting voor het dienstjaar 1923 was besloten. ■

Als plaats, om deze kampong te bouwen, werd aangegeven een terrein ten Zuiden van het oude Raceterrein, meer bekend onder den naam van Padang Loemba. Dit aan de Gemeente toebehoorende terrein werd tot op dat oogenblik in beslag genomen door een groot aantal zeer bouwvallige krotten, waarvan de opruiming alleszins gerechtvaardigd kon worden geacht. Den eigenaars dier krotten werd aangezegd, het terrein te verlaten, aan welke lastgeving binnen 3 à 4 maanden gevolg moest worden gegeven. Echter meende de Gemeenteraad terecht, de menschen niet zonder meer te mogen verdrijven, en bood hij hun den voorrang bij de beschikbaarstelling van nieuwe gemeentewoningen aan of, indien ze daarvan geen gebruik wenschten te maken, een stukje gemeentegrond, om daarop een ander huisje te bouwen. Verreweg het grootste deel koos het laatste. Om aan al de verlangens te voldoen, werd een groot terrein, gelegen ten Noorden van den Serdangweg, voor het beoogde doel beschikbaar gesteld, zoodat de ontruiming van Padang Loemba voortgang kon hebben. ■

Bij besluit van den Gemeenteraad van 15 Augustus 1923, No. 150, werd accoord gegaan met het voorstel van de Technische Commissie en de Commissie voor de Volkshuisvesting, om op den vrijkomenden grond een nieuwe kampong te stichten, die zou bestaan uit 12 woningen type Ma, 18 woningen type Oa, 6 woningen type P en 8 woningen type Q. De beide eerstgenoemde woningtypen komen in hoofdzaak overeen met de typen M en O in Djati Oeloe, met dit verschil, dat 2 slaapvertrekken wat ruimer werden gemaakt en eenige in de practijk noodig gebleken verbeteringen daarin werden aangebracht. De beide laatste zijn nieuwe woningtypen. ■

De huizen van het type Ma, werden voorzien van eigen waterleiding, badkamer en W. C. De bewoners van de overige huizen zijn aangewezen op de gebruikmaking van een gemeenschappelijk badhuis met openbare privaten. ■

De bouw van Padang Loemba kwam einde Juli 1924 gereed. Toen bleek, dat van het toegestane bedrag een niet onaanzienlijke som overbleef, werd op het voorstel, om deze kampong geheel af te bouwen, door den Gemeenteraad ingegaan. ■

In totaal zijn in deze kampong gebouwd :

18 woningen van het type M^a

14 " " " " O

8 " " " " P

8 " " " " Q, alsmede een klein type

dubbel badhuis met privaten. ☒

Voor de watervoorziening van het badhuis werd een hydrant uit de stad weggehaald en voor het nieuwe badhuis zoowel voor de voorziening in de behoefte van drink- als van badwater dienstbaar gemaakt. Extra uitgave vroeg de watervoorziening van dit badhuis der Gemeente dus niet.

Kan de bouw van deze kampong beschouwd worden als een schrede op den weg tot verkrijging van betere huisvesting voor den kleinen man, een niet minder belangrijk voordeel werd hierdoor verkregen, n. l. dat een groot aantal zeer onaanzienlijke krotten, welke den naam van woning niet verdienden en uit hygiënisch oogpunt een gevaar zoowel voor de bewoners als voor de omgeving opleverden zijn verdwenen.

K A M P O N G „S I D O D A D I” I.

In het vorige hoofdstuk werd reeds in het kort melding gemaakt van de verhuizing der bewoners uit de oude kampong Padang-Loemba naar een door de Gemeente voor hen beschikbaar gesteld terrein aan den Serdangweg. Voor dit terrein werd een wegenplan ontworpen en voor het beoogde doel verkaveld. Aan elk der toekomstige bewoners werd een terreintje ter grootte van 150 à 180 meter afgestaan, om daarop een huisje te bouwen. Voor het gebruik van den grond werd een vergoeding van f 0.50 per terrein per maand gevraagd, een bedrag voldoende voor dekking der administratiekosten. Bovendien kregen de menschen vrijstelling van betaling van hasiltanah en weggengeld gedeeltelijke vergoeding der kosten van het transport der bouwmaterialen en ten slotte werden zij in de gelegenheid gesteld, materialen voor verlaagden prijs aan te koopen. ☒

Door deze niet onbelangrijke tegemoetkoming van de zijde der Gemeente gelukte het dan ook, de menschen tot betrekkelijk vlug vertrek te bewegen en daarmee was het eerste doel, n. l. ontruiming van de oude kampong bereikt. Ook had de tegemoetkoming mede ten doel, te trachten, om bij den bouw van woningen door de bewoners zelf hun wat meer interesse bij te brengen tot verkrijging van een betere woning. Aanvankelijk waren de menschen zeer ingenomen met de door de Gemeente getroffen maatregelen, getuige hun verzoek, om de nieuw gebouwde kampong den naam van „Sidodadi” (hetwelk beteekent : „het is gelukt”) te geven. ☒

In de eerste plaats valt te constateeren, dat de menschen, die zich een terrein zagen toegewezen en daarop een huis hebben gebouwd, zich uitstekend aan de nieuwe regeling hebben aangepast en volkomen naar hun zin zijn gehuisvest. Een volgende maal zullen echter hoogere eischen aan het bouwen moeten worden gesteld. Tijdens den bouw was veel en streng toezicht van Gemeentewerken noodig; slechts daardoor was het mogelijk iets behoorlijks tot stand te brengen. Het schoon- en vrijhouden van de terreinen eischt voortdurende zorg en aanhoudend en intensief toezicht. Ten slotte zijn in Sidodadi dan ook verschillende aardige huisjes verrezen, de meeste echter van menschen, die daaraan een som van f 400.— à f 500.— hebben kunnen besteden. Daarentegen zijn er ook verschillende woningen, die slechts aan minimum eischen voldoen. De wetenschap echter, dat de menschen in veel gevallen geen middelen bezaten een in alle opzichten volmaakt huis te bouwen, dikwijls zelfs al voor de allernoodigste uitgaven geld moesten leenen, deed dan ook veel door de vingers zien. Echter mag geconstateerd worden, dat er een voor de bewoners betere woongelegenheden is tot stand gekomen dan die, waarmede zij zich in Padang Loemba hadden moeten behelpen. ■

In totaal zijn in Sidodadi 80 terreintjes, waarop een evengroot aantal huisjes werd gebouwd, uitgegeven. ■

De genomen proef doet zien, dat er op deze wijze wel wat tot stand kan worden gebracht, doch dat de Gemeente heel streng toezicht, niet alleen bij den bouw, doch ook later bij de bewoning zal hebben uit te oefenen. Van de bij Sidodadi toegepaste wijze van steunverleening kunnen het best profiteeren zij, die voldoende middelen bezitten om een behoorlijk huis te bouwen. Voor hen, die zonder bezittingen zijn, zal echter naar een andere wijze van hulpverleening moeten worden omgezien. Hoe het ook zij, door hulp te bieden op de wijze als dat in Sidodadi is geschied, is zeker verbetering der volkshuisvesting te bereiken. ■

K A M P O N G „S I D O D A D I” I I.

Dadelijk, nadat Padang Loemba was gereed gekomen, werd begonnen van gemeentewege met den bouw van woningen in kampong Sidodadi. De overweging, om tot den bouw van deze kampong over te gaan, was gelegen in het feit, dat verschillende gemeentewerklieden en beampten, hoewel recht op vrije woning genietende, zich geen woning zagen toegewezen, waardoor de goede bedoeling, die aan het verleen van vrije huisvesting of het geven van huishuurvergoeding ten grondslag ligt, grootendeels teloor ging, daar door bedoelde personen meesttijds woningen werden gehuurd en betrokken, die niet waren overeenkomstig de aan

hen verstrekte huishuurvergoeding. Verder werd de meening uitgesproken dat ook door het bouwen van woningen voor gemeentebeambten en werklieden de Volkshuisvesting werd gediend. ☞

Bij besluit van den Gemeenteraad van 12 Maart 1924, No. 48, werd vastgesteld, dat zou worden overgegaan tot den bouw van een 40 tal woningen van verschillende typen voor gemeentebeambten en werklieden. Van de 40 woningen zijn er:

6	stuks	van	het	type	M ^a
8	"	"	"	"	O ^a
24	"	"	"	"	Q
2	"	"	"	"	R

Verder werd besloten, gelijk met den bouw der woningen ook tot de oprichting van een dubbel badhuis met openbare privaten over te gaan. Dit badhuis, van grootere afmeting dan dat, gebouwd in Padang Loemba, moet tevens dienen, om de bewoners van Sidodadi I van drink- en badwater te voorzien. Voor de watervoorziening van dit badhuis werd een hydrant uit de stad overgeplaatst; doch aangezien daarmede niet voldoende in de behoefte aan water wordt voorzien, wordt er door de „Ajer Beresih” nog eenzelfde hoeveelheid water bijgeleverd, waardoor deze watervoorziening der Gemeente slechts een uitgave vraagt van f 50.— per maand. ☞

Verder werd besloten, in deze kampong een proef te nemen met de verbranding van het huishoud- en ervenvuil, waartoe een kleine verbrandingsoven werd opgericht. Deze proef geschiedde allereerst, om te onderzoeken, of de bewoners in staat zijn, zich eenige moeite te getroosten in ruil voor de vele, door de Gemeente aan hen bewezen tegemoetkomingen (het ligt in de bedoeling, om de bewoners zelf het vuil naar de oven te laten brengen), anderzijds om de onderhoudskosten van dezen kampong tot een minimum terug te brengen. Slaagt deze proef, dan verdient het overweging, in verschillende kampongs dergelijke oventjes op te richten, ☞

De wegen, uitgezonderd den door die kampong loopenden hoofdweg (Djalan Poerwo), zijn slechts van een lichte verharding voorzien. Aan den Djalan Poerwo zal een zwaardere verharding worden gegeven. Gezien de ondervinding in Djati Oeloe opgedaan, werden langs de wegen zoowel in Padang Loemba als in Sidodadi dadelijk betongoten aangelegd. ☞ Medio Juli 1925 werd deze kampong opgeleverd en dadelijk door de daarvoor aangewezen menschen betrokken. ☞

EXPLOITATIE VAN DE GEMEENTE KAMPONGS

Bij de huurberekening werd voor de Europeesche woningen op een afschrijvingstermijn van 50 jaar, voor de Inlandsche woningen van 40

jaar gerekend. De grondprijs werd op f 1.— per M² en de jaarlijksche canon op 1/40 daarvan gesteld. Voor de bijdrage in de kosten van wegaanleg werd 7⁰/₁₀ over het uitgegeven bedrag berekend. Assurantie-premie, kosten van onderhoud en de risicopost voor leegstaan werden gesteld op respectievelijk $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$ en $\frac{1}{2}$ ⁰/₁₀ der bouwkosten. De kosten voor het maken der plannen en de uitgaven voor het houden van toezicht c.a. werden bij de huurbepaling niet medegerekend, aangezien al deze werkzaamheden door den dienst der Gemeentewerken zonder aanstelling van extra personeel werden verricht en ook rekening werd gehouden met het zuiver sociale doel, dat bij den bouw van de Gemeentelijke Kamposn voorzit.

Met de genoemde factoren werden huurprijzen verkregen :

voor de woningen van het type A van				f	74.85	per maand		
"	"	"	"	"	"	"	B	" " 77.67 " "
"	"	"	"	"	"	"	D	" " 44.055 " "
"	"	"	"	"	"	"	H	" " 71.085 " "
"	"	"	"	"	"	"	K	" " 55.74 " "
"	"	"	"	"	"	"	L	" " 54.55 " "
"	"	"	"	"	"	"	M	" " 14.75 " "
"	"	"	"	"	"	"	N	" " 11.25 " "
"	"	"	"	"	"	"	O	" " 9.14 " "
"	"	"	"	"	"	"	P	" " 7.87 " "
"	"	"	"	"	"	"	Q	" " 6.75 " "
"	"	"	"	"	"	"	R	" " 24.81 " "
en voor de toko's					54.13	" "		

Echter werden de huren door den Raad vastgesteld:

voor de woningen van het type A van				f	80.—	per maand		
"	"	"	"	"	"	"	B	" " 85.— " "
"	"	"	"	"	"	"	D	" " 45.— " "
"	"	"	"	"	"	"	H	" " 75.— " "
"	"	"	"	"	"	"	K	" " 60.— " "
"	"	"	"	"	"	"	L	" " 57.50 " "
"	"	"	"	"	"	"	M	" " 14.— " "
"	"	"	"	"	"	"	N	" " 9.— " "
"	"	"	"	"	"	"	O	" " 6.50 " "
"	"	"	"	"	"	"	P	" " 6.50 " "
"	"	"	"	"	"	"	Q	" " 5.50 " "
"	"	"	"	"	"	"	R	" " 30.— " "
" " toko's					85.—	" "		

Zooals uit deze cijfers blijkt, wordt op de duurdere (Europeesche) huizen en toko's een weinig overgehouden, daarentegen op de Inlandsche woningen toegelegd.

De geheele opzet kost der Gemeente jaarlijks $\pm$ f 4000.—, een betrekkelijk klein offer. Gezien de belangen, die op het spel staan, meer dan de Gemeenteraad terecht, dat voor de verbetering der Volkshuisvesting zeker een dergelijk offer mocht worden gebracht. ☒

VERDERE PLANNEN VAN DE GEMEENTE

In verband met het door de Regeering gegeven voorschot groot f 300.000.—, voor werken in het belang der volkshuisvesting, werd een plan ontworpen voor den bouw van een complex woningen op het aan de Gemeente toebehoorende terrein benoorden den Serdangweg. Gedacht is, dit terrein in aansluiting met Sidodadi te bebouwen met: ☒

16	woningen van het type	D
9	" " " "	K
30	" " " "	M ^a
16	" " " "	N
16	" " " "	O ^a
2	" " " "	Q
14	" " " "	R
10	" " " "	S

Verder werd in overweging genomen, om nog het onbebouwde terrein in Sidodadi (noordelijk gedeelte) te bestemmen voor uitgifte op de wijze, zooals geschied is bij Sidodadi I. ☒

Medan, 9 September 1925.

J. HOGERVORST,

Directeur der Gemeentewerken.